

lemu Doroszkiewiczowi, Metropolicie Warszawskiemu i Całej Polski oraz Biskupowi dr Januszowi Narzyńskiemu z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w R.P., którzy byli wnioskodawcami prawnej legalizacji Towarzystwa w dniu 11 grudnia 1990 roku.

Nowo powstałemu Towarzystwu Biblijnemu „Ruch Biblijny i Liturgiczny” składa najlepsze życzenia! „Słowo Twe, Panie, trwa na wieki” (Ps 119, 89).

W S P O M N I E N I A P O Ś M I E R T N E

Ks. Antoni Dreja

ŚP. KS. KONRAD MARKŁOWSKI (1912–1990)

Ks. Konrad Markłowski, syn Edwarda kowala i Martyny z d. Witt, urodził się 17 lutego 1912 w Królewskiej Hucie (dzisiaj Chorzów). Miał czworo rodzeństwa. Ochrzczony został w kościele parafialnym św. Józefa, gdzie też przystąpił do I spowiedzi i Komunii św. W rodzinnym mieście uczęszczał do szkoły powszechnej, najpierw niemieckiej (przez 5 lat), potem polskiej. W latach 1924–1932 uczęszczał do Państwowego Gimnazjum Kłayszczyńskiego w Królewskiej Hucie. Egzamin dojrzałości zdał 20 maja 1932. Proboszcz i katecheta w swej opinii do Seminarium stwierdzają, że był najlepszym maturzystą. Potwierdza to świadectwo dojrzałości: poza jedną oceną dobry (fizyka), wszystkie pozostałe oceny bardzo dobry.

12 czerwca 1932 zgłosił się do Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie i w roku akad. 1932/33 rozpoczął studia teologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czasie pięcioletnich studiów słuchał m. in. wykładów następujących profesorów: A. Archutowskiego, J. Kaczmarczyka, M. Godlewskiego, K. i M. Michalskich, T. Glemmy i M. Morawskiego. Z historii i nauk związanych z Pismem świętym otrzymywał najwyższe oceny. Zgodnie ze swoimi zainteresowaniami biblijnymi uczył się na Uniwersytecie języków orientalnych: hebrajskiego, aramejskiego, syryjskiego i arabskiego. Z Gimnazjum wyniósł znajomość języków klasycznych łacińskiego i greckiego oraz nowożytnych: niemieckiego, francuskiego i włoskiego. W czasie studiów na Uniwersytecie kontynuował naukę j. włoskiego. Brał udział w seminarium Pisma świętego (Archutowski) i teologii moralnej (Wicher). W r. akad. 1936/37 otrzymał nagrodę pieniężną Uniwersytetu.

W grudniu 1936 przyjął święcenia subdiakonu, a 20 czerwca 1937 w Katowicach święcenia kapłańskie z rąk Ks. Biskupa S. Adamskiego. Za pracę: „Aspiracje mesjańskie w Babilonii i w Egipcie a mesjanizm izraelski” otrzymał 14 maja 1937 tytuł magistra teologii w Wydz. Teol. UJ.

Po święceniach został mianowany wikariuszem w Czarnym Lesie (dzielnica Nowego Bytomia) a w sierpniu 1939 został zamianowany katechetą

w Szkołach Doksztalujących Zawodowych w Katowicach. Po wybuchu wojny nominacja ta stała się nieaktualna i odtąd w krótkich odstępach czasu zostaje skierowany na czasowe zastępstwa do Bojszów, Miedznej, Woli, Orzesza i Siemianowic. Od 1940 jest wikariuszem w Świętochłowicach, od 1942 także kapelanem szpitalnym, potem od 1944 w Mysłowicach, a od 1947 w Bogucicach. W 1948 zostaje przeniesiony do Bielska, od 1952 jest administratorem parafii św. Marii Magdaleny w Chorzowie Starym. W 1953 zostaje administratorem parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej, od 1955 do emerytury w 1987 przez 32 lata jest najpierw administratorem, a potem proboszczem w Czarnym Lesie, obecnie dzielnicy Rudy Śląskiej. Po przejściu na emeryturę zamieszkał w parafii Najśw. Serca Pana Jezusa w Bykowie (dzielnica Rudy Śląskiej).

Ks. Marklowski nie korzystał z żadnego urlopu naukowego. Przez całe życie kapłańskie był duszpasterzem, zgodnie ze swoim wyznaniem w ankiecie personalnej o zamiłowaniu do pracy duszpasterskiej. To zaangażowanie przejawiało się m. in. w bardzo obszernym opracowaniu pisemnej pracy proboszczowskiej. Recenzent tej pracy podkreślił wysiłek i osobiste „przetrawienie” problematyki roku liturgicznego w życiu parafialnym, wykorzystanie literatury związanej z odnową ruchu liturgicznego Piusa Parscha oraz roztropność duszpasterską; zakończenie swej pracy zatytułował autor: „Aurea mediocritas”.

Pracę naukową prowadził więc ks. Marklowski w ramach normalnego, pełnego zaangażowania duszpasterskiego. Będąc wikariuszem napisał w 1948 pracę doktorską na Uniwersytecie Jagiellońskim: „Księga Koheleta. Wstęp, tłumaczenie i komentarz”.

Przez 28 lat (od 1958) wykładał w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym najpierw w Krakowie (do 1981), a potem w Katowicach (do 1986), w rytmie dwutygodniowym, Archeologię biblijną (faktycznie Realia biblijne), później Historię zbawienia (na I roku) i Księgi Prorockie (na III i IV roku). Głównym obszarem zainteresowań naukowych ks. Marklowskiego były Księgi prorockie i Księga Koheleta. Wszelckstronne opracowanie Księgi Koheleta było przedmiotem jego pracy doktorskiej. Był przewidziany ponadto na autora komentarza do tej księgi w serii komentarzy do Starego Testamentu wydawanych przez KUL. Do realizacji tego zamiaru jednak nie doszło z przyczyn niezależnych od autora. Zainteresowanie Księgą Koheleta znalazło swój wyraz w przekładzie tej księgi w Biblii Tysiąclecia (1965). Druga dziedzina zainteresowań: Księgi prorockie, zaowocowała przekładem ksiąg Proroków mniejszych dla Biblii Poznańskiej (1975). W tym też wydaniu Biblii jest również pióra ks. Marklowskiego tłumaczenie i komentarz do Księgi Psalmów (Psalmy od 1 do 100).

Ks. Marklowski pełnił różne funkcje diecezjalne. Był cenzorem książek, egzaminatorem prosynodalnym, cenzorem „Śląskich Roczników Historyczno-Teologicznych”, członkiem Komisji Doktrynalnej (Podkomisja Teologiczna) I Synodu diecezjalnego, egzaminatorem synodalnym z Pisma Świętego. W 1971 został mianowany prałatem kapelanem Jego Świątobliwości. W latach siedemdziesiątych w ramach urlopu przebywał we Włoszech, Francji, Hiszpanii, Anglii i w Niemczech.

Ks. Marklowski był człowiekiem sumiennym, rzetelnym i miłującym porządek. Jego wykłady odznaczały się rzetelnością i świadczyły o solidnej wiedzy i osobistym zaangażowaniu. Był wymagającym, ale i sprawiedliwym egzaminatorem. Hebrajskie napisy w jego mieszkaniu były zewnętrzny wyrazem jego uzdolnień filologicznych i umiłowania Starego Testamentu.

Po krótkim pobycie w szpitalu w Bielszowicach zmarł w środę 26 września 1990. Ekspozycja miała miejsce 28 września w Bykowie, pogrzeb następnego dnia w Czarnym Lesie.

BIBLIOGRAFIA

Przekłady

- Księga Koheleta*, Poznań 1965 (BT)
12 Proroków mniejszych, Poznań 1975 (BP)
Psalmy 1—100, Poznań 1975 (BP)

Artykuły

- Problem nieśmiertelności duszy w Księdze Koheleta*, RBL 1 (1948) 350—351.
Aforyzmy biblijne o życiu bogobojnym, RBL 2 (1949) 240—246.
350-lecie polskiej Biblii, „Gość Niedzielny” 22 (1949) 285.
Trwałe wartości Starego Testamentu, RBL 3 (1950) 110—122.
Wniebowzięcie Najśw. Maryi Panny w świetle Pisma świętego, RBL 3 (1950) 154—157.
Z zagadnień Księgi Koheleta, RBL 3 (1950) 294—309.
Czytanie Pisma świętego z wiernymi, „Wiadomości duszpasterskie” 6 (1950) 116—118.
In spiritu humilitatis, RBL 4 (1951) 162—170.
Ważniejsze odkrycia biblijne na przestrzeni pół wieku, RBL 4 (1951) 385—402.
Pismo święte w twórczości Pawła Claudela, RBL 8 (1955) 362—373.
„Przyjdź Królestwo Twoje”. Sens eschatologiczny czy historyczny, RTK 12 (1965) z. 1 s. 45—48.
Uwagi do przekładu Księgi Eklezjastesa w Biblii Tysiąclecia, Coll Theol 39 (1969) z. 1 s. 139—143.

Pawłów

KS. ANTONI DREJA

Ks. Hubert Ordon SDS

ŚP. KS. FELIKS GRYGLEWICZ (1909—1991)

Ks. Feliks Gryglewicz urodził się 21 IX 1909 r. w Korzuszynku k/Włocławka w wielodzietnej i głęboko religijnej rodzinie. Autentyczne i pełne zaangażowania traktowanie wiary w środowisku domowym nie pozostało bez wpływu na dokonany przez Niego wybór przyszłej drogi życia, mianowicie kapłaństwa. Pierwszym krokiem w kierunku realizacji zamierzeń było — po zdaniu matury w gimnazjum w Brodnicy n/Drwęcą — wstąpienie w r. 1927 do seminarium duchownego diecezji częstochowskiej oraz rozpoczęcie studiów na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tam właśnie w trakcie poznawania coraz to nowych dyscyplin naukowych zrodziło się Jego szczególne zainteresowanie bibliastyką. Znalazło ono wyraz tak w wybraniu seminarium z Pisma św., jak i w napisaniu pracy magisterskiej na temat myśli teologicznej Ps. 2. Badania biblijne stały się też Jego życiową pasją.